मेरा मत, मेरी जीत

आभार

कार्यक्रम समन्वयक

प्रो. उषा शर्मा, *प्रोफेसर एवं प्रभारी,* राष्ट्रीय साक्षरता केंद्र-प्रकोष्ठ, एन.सी.ई.आर.टी., दिल्ली

चित्रांकन

अदम्य शर्मा, आशीष चौहान, सौविक डे, हर्ष कुमार

मार्गदर्शन

प्रो. नीना सबनानी, *एनिमेटर एवं सहायक संकाय*, डिज़ाइन विभाग, भारतीय प्रौद्योगिकी संस्थान, हैदराबाद

आभार ज्ञापन

श्री श्याम सिंह सुशील, *लेखक*

श्री अक्षय कुमार दीक्षित, *मेंटर*, शिक्षा निदेशालय, दिल्ली प्रशासन, दिल्ली

डॉ. विभूति पंड्या, *विभाग प्रमुख एवं सहायक प्रोफेसर,* एनीमेशन एवं मल्टीमीडिया विभाग, बिरला प्रौद्योगिकी संस्थान, जयपुर

श्री गौतम गोस्वामी, *सहायक प्रोफेसर,* एनीमेशन एवं मल्टीमीडिया विभाग, बिरला प्रौद्योगिकी संस्थान, जयपुर

श्री मोहम्मद शाह आलम, *वरिष्ठ परामर्शदाता (आई.सी.टी.),* राष्ट्रीय साक्षरता केंद्र-प्रकोष्ठ, एन.सी.ई.आर.टी., दिल्ली

सुश्री भावना खेड़ा, *कनिष्ठ परियोजना अध्येता,* राष्ट्रीय साक्षरता केंद्र-प्रकोष्ठ, एन.सी.ई.आर.टी., दिल्ली

उल्लास
ULLAS
जन जन साक्षर
नव भारत साक्षरता कार्यक्रम

ਮੇਰਾ ਮਤ

ਮੇਰੀ ਜਿੱਤ

विद्ययाऽमृतमश्नुते
एन सी ई आर टी
NCERT
राष्ट्रीय शैक्षिक अनुसंधान और प्रशिक्षण परिषद्
NATIONAL COUNCIL OF EDUCATIONAL RESEARCH AND TRAINING

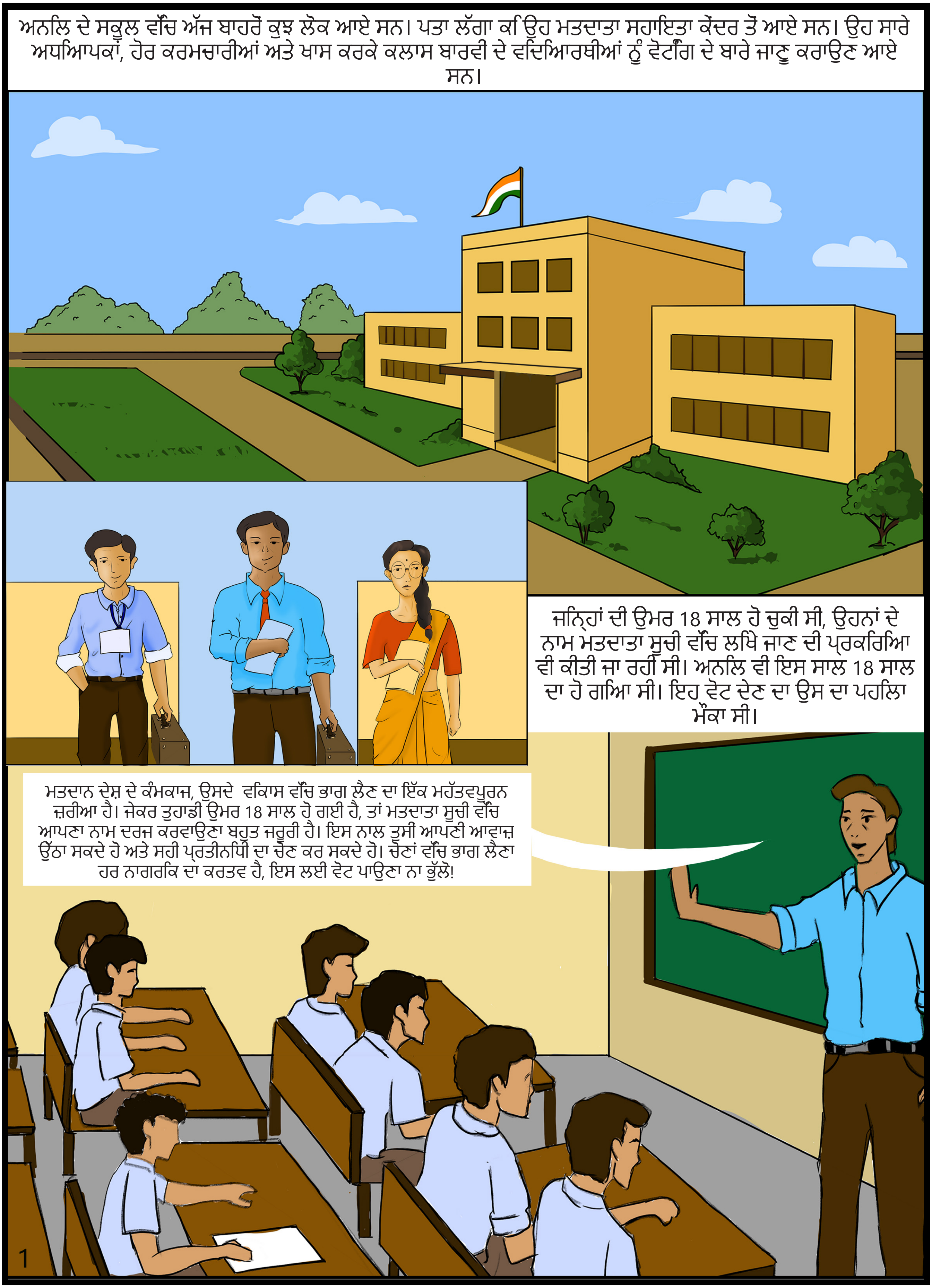
ਅਨਿਲ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵੱਚਿ ਅੱਜ ਬਾਹਰੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਆਏ ਸਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਮਤਦਾਤਾ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਲਾਸ ਬਾਰਵੀਂ ਦੇ ਵਦਿਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟਿੰਗ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣ ਆਏ ਸਨ।
ਜਨਿ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਹੋ ਚੁਕੀ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਮਤਦਾਤਾ ਸੂਚੀ ਵੱਚਿ ਲਖਿੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਿਆਿ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਨਿਲ ਵੀ ਇਸ ਸਾਲ 18 ਸਾਲ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਪਹਲਿਾ ਮੌਕਾ ਸੀ।
ਮਤਦਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ, ਉਸਦੇ ਵਕਿਾਸ ਵੱਚਿ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜ਼ਰੀਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਤਦਾਤਾ ਸੂਚੀ ਵੱਚਿ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਧਿੀ ਦਾ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਚੋਣਾਂ ਵੱਚਿ ਭਾਗ ਲੈਣਾ ਹਰ ਨਾਗਰਕਿ ਦਾ ਕਰਤਵ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣਾ ਨਾ ਭੁੱਲੋ!

ਮਤਦਾਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਲਿ ਨੇ ਨਰਿਣਾ ਕਰ ਲਆਿ ਕਿ ਉਹ ਵੋਟ ਜਰੂਰ ਪਵੇਗਾ।

ਕੁੱਝ ਦਨਿ ਬਾਅਦ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਦਨਿ ਵੀ ਆ ਗਆਿ। ਅਨਲਿ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵੱਿਚ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਵੱਿਚ ਹੀ ਮਤਦਾਨ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਇਆ ਗਆਿ ਸੀ।

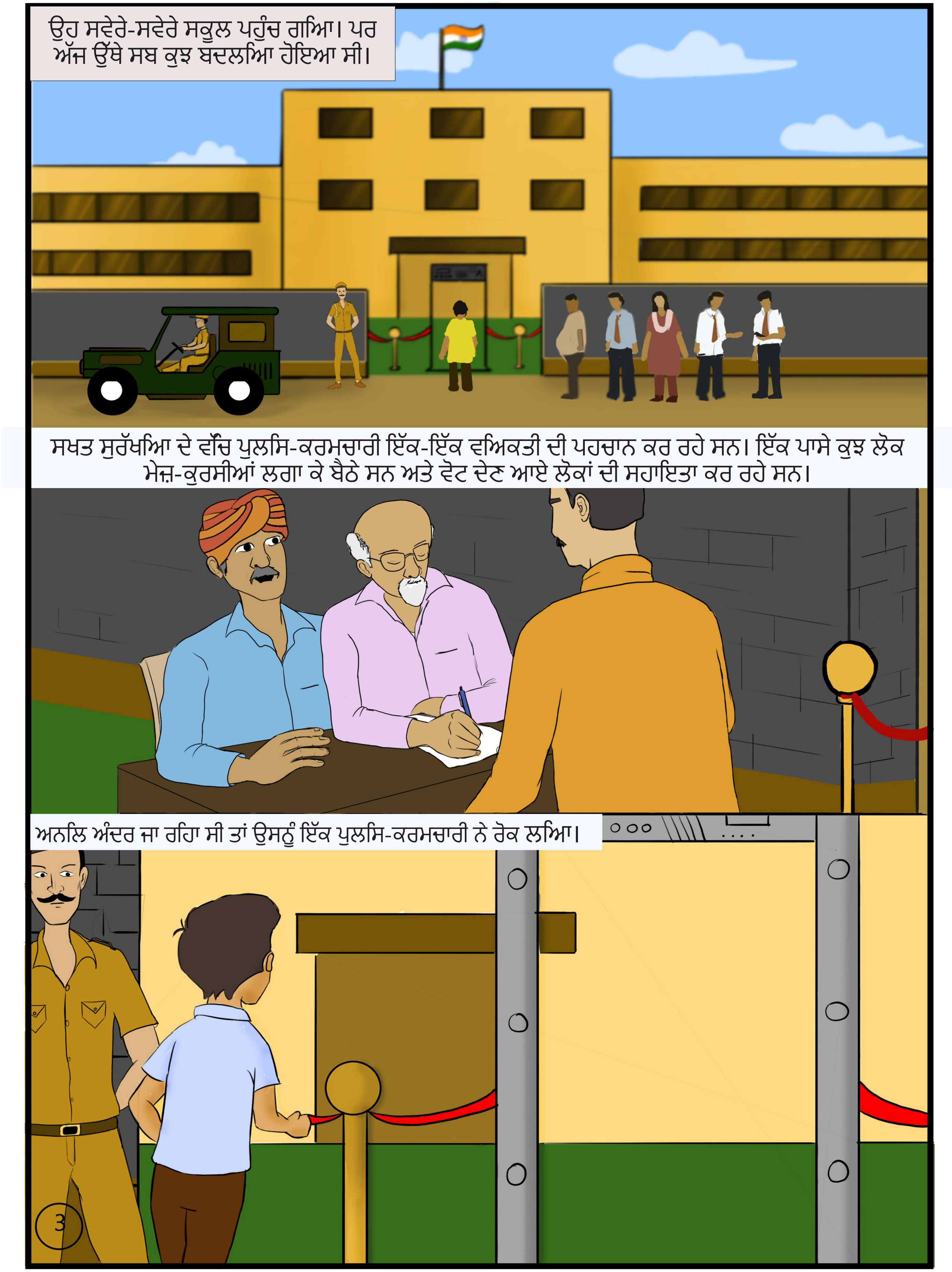
ਉਹ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਪਰ ਅੱਜ ਉੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।
ਸਖਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਹਚਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੇਜ਼-ਕੁਰਸੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵੋਟ ਦੇਣ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।
ਅਨਿਲ ਅੰਦਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਰੋਕ ਲਿਆ।

ਰੁਕੋ, ਆਪਣਾ ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰ ਦਿਖਾਓ।
ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰ? ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰ ਨਹੀ
ਤਾਂ ਤੁਸੀ ਅੰਦਰ ਨਹੀ ਜਾ ਸਕਦੇ।
ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਹੀ ਸਕੂਲ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ
ਅਨਿਲ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੀ ਹੋਇਆ? ਮੈਂ ਕੁਝ ਮਦਦ ਕਰਾਂ?
ਤੁਸੀ ਕੌਣ ਹੋ?
ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਹੀਨਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਚੁਣਾਵੀ ਸਾਖਰਤਾ ਸਵੈਮਸੇਵਕ ਹਾਂ।
ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਪਹਲਿੀ ਵਾਰ ਵੋਟ ਦੇਣ ਆਇਆ ਹਾਂ ਪਰ ਇਹ ਪੁਲਸਿ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਰ ਹੀ ਨਹੀ ਜਾਣ ਦੇ ਰਹੇ। ਕਹੰਿਦੇ ਹਨ ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰ ਦਖਿਾਓ! ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਮਤਦਾਤਾ ਸੂਚੀ ਵੱਿਚ ਸਾਫ-ਸਾਫ ਲਖਿਆਿ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ?
5

ਦੇਖੋ, ਵੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਸੂਚੀ ਵੱਿਚ ਨਾਮ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਤਦਾਤਾ ਕੋਲ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਫੋਟੋ ਆਈ.ਡੀ. ਜਾਂ ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਪਰ ਕਹਿੜਾ ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਅਤੇ ਕਿਉਂ?
भारत सरकार
GOVERNMENT OF INDIA
చందు ప్రదీప్
Name XXXX
DOB: XX-XX-XXXX
Gender: MALE
0000 1111 2222
आधार - आम आदमी का अधिकार
ਵੋਟ ਦੰਿਦੇ ਸਮੇਂ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ, ਡ੍ਰਾਈਵੰਿਗ ਲਾਈਸੈਂਸ, ਵੋਟਰ ਆਈ-ਕਾਰਡ ਆਦਿ ਵੱਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰ ਹੋਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।
ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵਅਿਕਤੀ ਕਸਿੇ ਹੋਰ ਮਤਦਾਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾ ਸਕੇ।

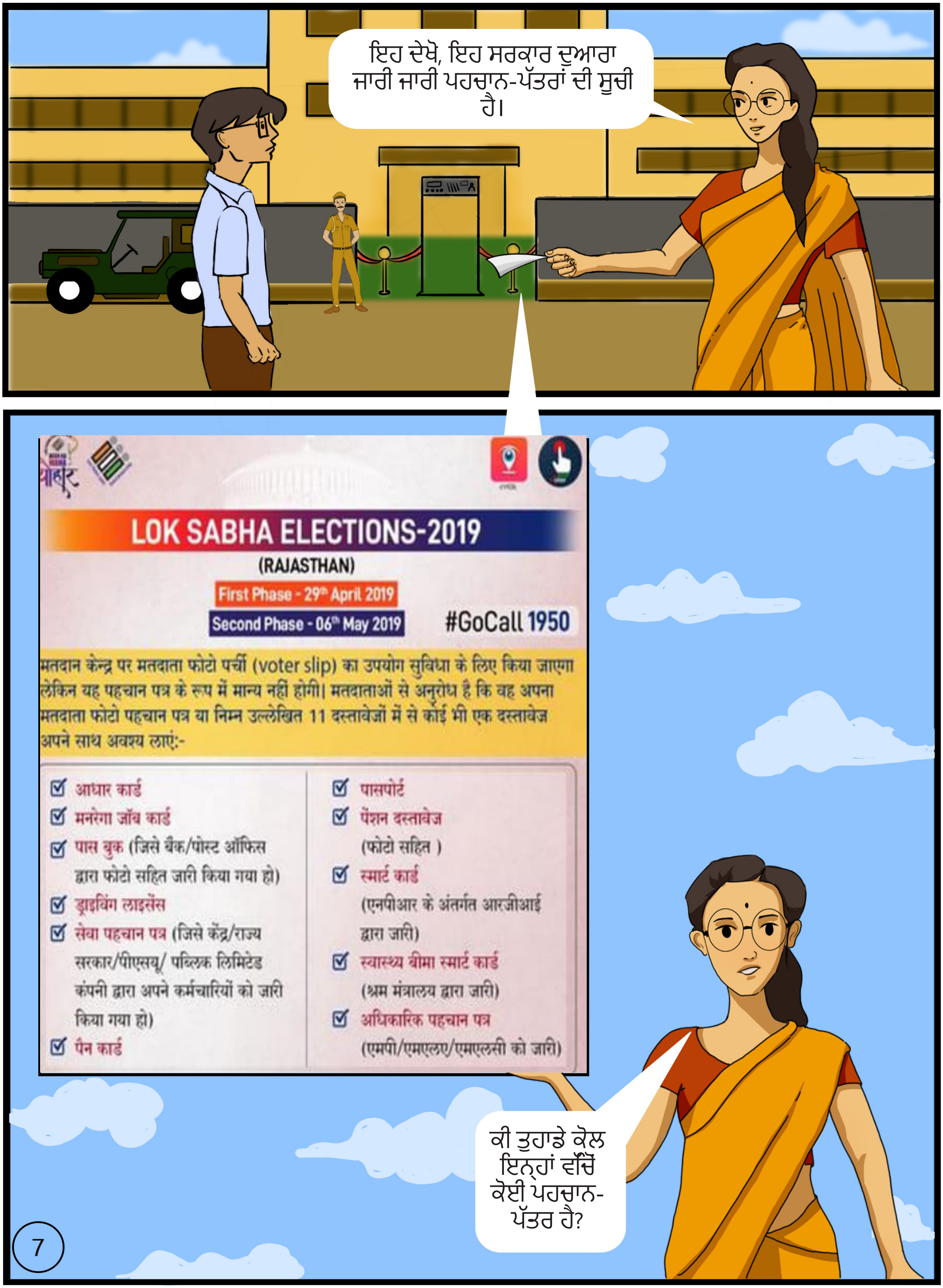

ਇਹ ਦੇਖੋ, ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਜਾਰੀ ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸੁਚੀ ਹੈ।
LOK SABHA ELECTIONS-2019
(RAJASTHAN)
First Phase - 29th April 2019
Second Phase - 06th May 2019
#GoCall 1950
मतदान केन्द्र पर मतदाता फोटो पर्ची (voter slip) का उपयोग सुविधा के लिए किया जाएगा लेकिन यह पहचान पत्र के रूप में मान्य नहीं होगी| मतदाताओं से अनुरोध है कि वह अपना मतदाता फोटो पहचान पत्र या निम्न उल्लेखित 11 दस्तावेजों में से कोई भी एक दस्तावेज अपने साथ अवश्य लाएं:-
आधार कार्ड
मनरेगा जॉब कार्ड
पास बुक (जिसे बैंक/पोस्ट ऑफिस द्वारा फोटो सहित जारी किया गया हो)
ड्राइविंग लाइसेंस
सेवा पहचान पत्र (जिसे केंद्र/राज्य सरकार/पीएसयू/ पब्लिक लिमिटेड कंपनी द्वारा अपने कर्मचारियों को जारी किया गया हो)
पैन कार्ड
पासपोर्ट
पेंशन दस्तावेज (फोटो सहित)
स्मार्ट कार्ड (एनपीआर के अंतर्गत आरजीआई द्वारा जारी)
स्वास्थ्य बीमा स्मार्ट कार्ड (श्रम मंत्रालय द्वारा जारी)
अधिकारिक पहचान पत्र (एमपी/एमएलए/एमएलसी को जारी)
ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰ ਹੈ?

ਹੁਣ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰ ਨਹੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਘਰ ਹੀ ਹਨ।
ਤਾਂ ਤੁਸੀ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪਹਚਾਨ-ਪੱਤਰ ਲਿਆਓ। ਫਰਿ ਤੁਸੀ ਆਪਣਾ ਪਹਲਿਾ ਵੋਟ ਜਰੂਰ ਪਾ ਸਕੋਗੇ।
ਅਨਲਿ ਘਰ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਲੈ ਆਇਆ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਆਤਮ-ਵਸ਼ਿਵਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵੋਟ ਦੇਣ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਆਿ।

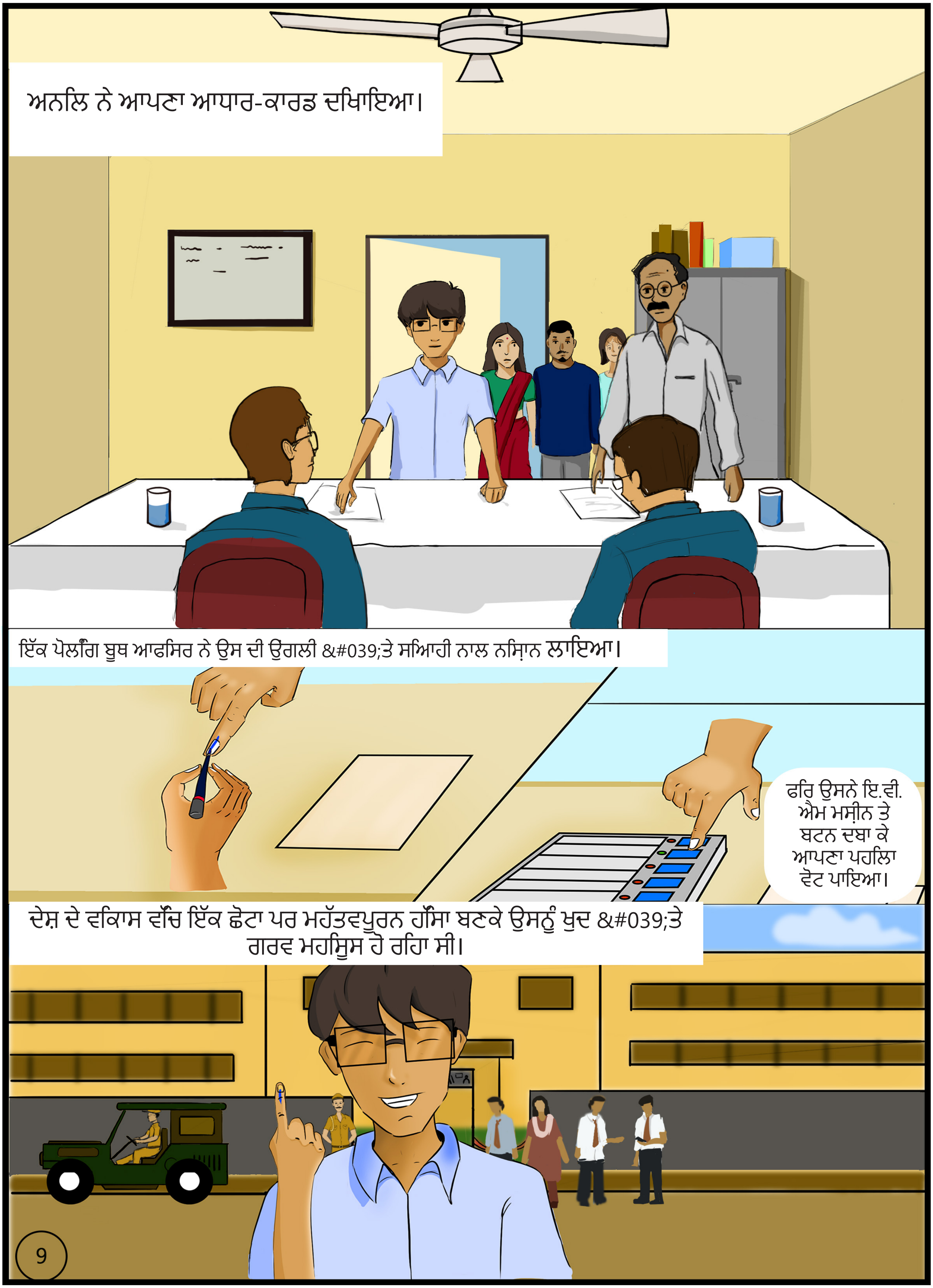
ਅਨਿਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ-ਕਾਰਡ ਦਖਿਾਇਆ।
ਇੱਕ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥ ਆਫਸਿਰ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਉਂਗਲੀ 'ਤੇ ਸਆਿਹੀ ਨਾਲ ਨਸ਼ਿਾਨ ਲਾਇਆ।
ਫਰਿ ਉਸਨੇ ਇ.ਵੀ. ਐਮ ਮਸ਼ੀਨ ਤੇ ਬਟਨ ਦਬਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਪਹਲਿਾ ਵੋਟ ਪਾਇਆ।
ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਕਿਾਸ ਵੱਿਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਪਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੱਿਸਾ ਬਣਕੇ ਉਸਨੂੰ ਖੁਦ 'ਤੇ ਗਰਵ ਮਹਸੂਿਸ ਹੋ ਰਹਿਾ ਸੀ।

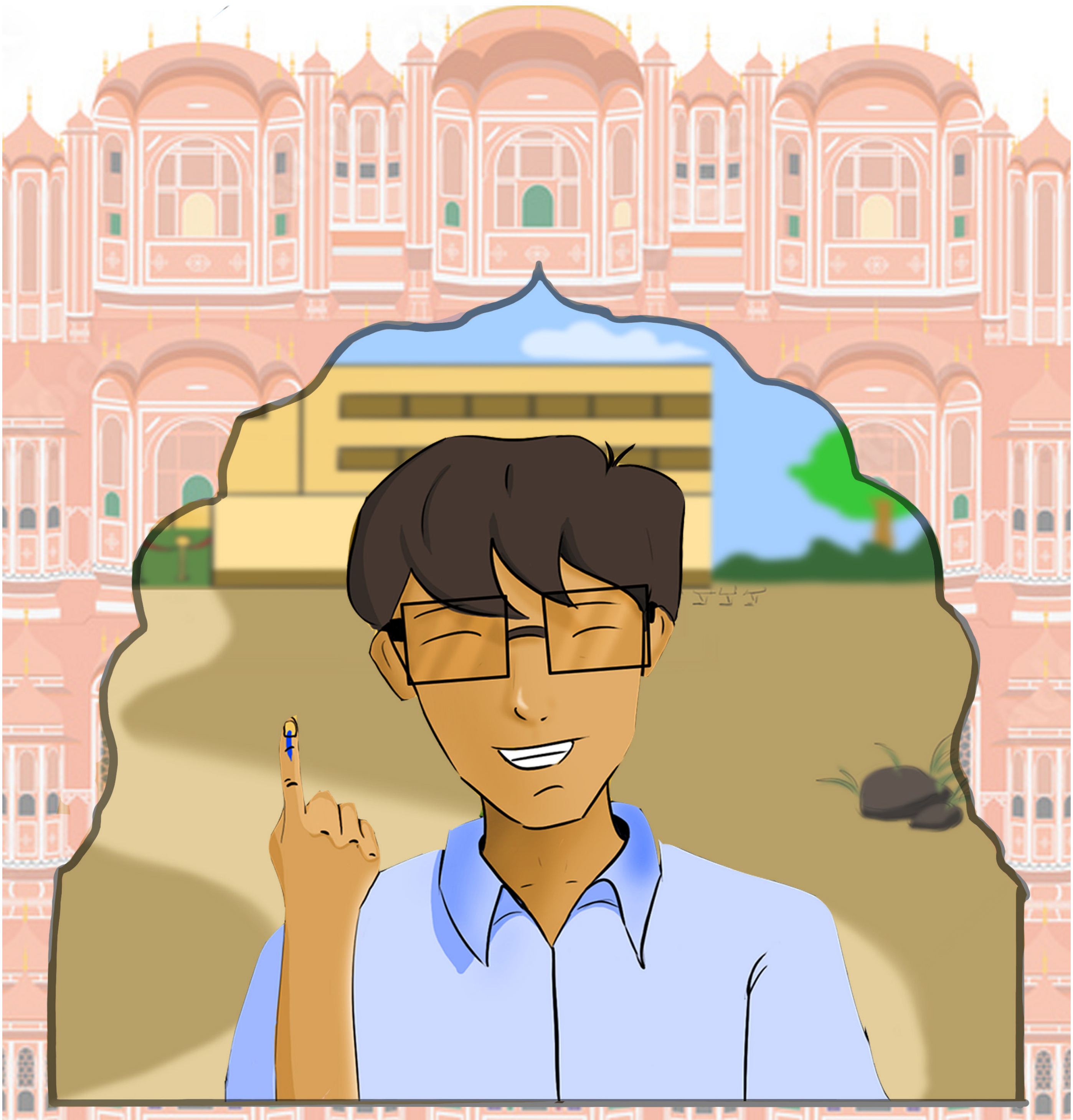

विद्यया ऽमृतमश्नुते

एन सी ई आर टी
NCERT

राष्ट्रीय शैक्षिक अनुसंधान और प्रशिक्षण परिषद्
NATIONAL COUNCIL OF EDUCATIONAL RESEARCH AND TRAINING